

A בס"ד

Intro

Today we will Be"H learn דף י"ג of בבא מציעא. Some of the topics we will learn about include:

אחריות נכסים

A creditor can establish a lien on the debtor's properties, allowing him to claim them even if they were subsequently sold. The Gemara discusses several examples of documents that do or do not mention אחריות, including:

שטר הקנאה

Documents that establish a lien regardless of whether the loan takes place;

עדין בחתומיו זכין לו

Whether the lien is established when it is signed, even before the loan takes place;

A

אחריות נכסים

שטר הקנאה

עדין בחתומיו
זכין לו

B אחריות טעות סופר

Whether a lien is established even when not explicitly mentioned in the document;

שטר שאין בו אחריות

Whether a document that does not establish a lien is valid;

מצא שטר חוב

The Mishnah records a dispute under what circumstances one returns a lost loan document. The Gemara cites several possible concerns, including:

כתב ללות בניסן ולא לזה עד תשרי

He wrote the document some time before the loan actually took place, and so the creditor might wrongly collect property that the debtor sold after the date written in the document but before the date of the loan, even though the lien was not actually in effect at the time;

B

אחריות
טעות סופר

שטר
שאינ בו אחריות

מצא שטר חוב

כתב ללות בניסן
ולא לזה עד תשרי

- C** חיישין לפרעון
Whether we suspect that a document was repaid, or we maintain that a debtor usually destroys the document immediately upon repayment;
- חיישין לפרעון ולקנוניא
The loan was actually paid, but the debtor admits to the debt because he's conspiring with the creditor to deceive the buyer and confiscate the property.

C

חיישין לפרעון

חיישין לפרעון
ולקנוניא

1 So let's review...

Zugt di Mishnah

מצא שטרי חוב

If someone finds loan documents,

אם יש בהן אחריות נכסים

לא יחזיר

שבית דין נפרעין מהן

If they mention a lien on the debtor's properties, he may not return the document, because בית דין will collect the loans with these documents. However,

אין בהן אחריות נכסים

יחזיר

שאין בית דין נפרעין מהן

דברי רבי מאיר

says that he may return a document that does not mention such a lien, because בית דין will not collect with it.

וחכמים אומרים

בין כך ובין כך

לא יחזיר

מפני שבית דין נפרעין מהן

The חכמים maintain that he does not return either document, because בית דין will collect with them.

1

משנה

מצא שטרי חוב

If someone finds loan documents,

רבי מאיר

אין בהן
אחריות נכסים
יחזיר

שאין בית דין נפרעין מהן
He may return a document
that does not mention
such a lien,
because בית דין will not
collect with it.

אם יש בהן
אחריות נכסים
לא יחזיר

שבית דין נפרעין מהן
If they mention a lien
on the debtor's properties,
he may not return it,
because בית דין will collect
with these documents.

וחכמים אומרים

בין כך ובין כך
לא יחזיר

מפני שבית דין נפרעין מהן

Because בית דין will collect with either document.

2

The Gemara questions רבי מאיר's distinction:

אי חייב מודה

כי יש בהן אחריות נכסים

אמאי לא יחזיר

If the debtor admits that the document is valid, it should be returned even if it has a lien, because it will be rightfully collected, and

אי אין חייב מודה

כי אין בהם אחריות נכסים

אמאי יחזיר

If the debtor disputes the document's validity, he should not return it even if it does not have a lien, because he might wrongly collect בני חרי, property presently owned by the debtor

2

רבי מאיר

אין בהן
אחריות נכסים
יחזיר

שאין בית דין נפרעין מהן

אם יש בהן
אחריות נכסים
לא יחזיר

שבית דין נפרעין מהן

?

אי אין חייב מודה
כי אין בהם
אחריות נכסים
אמאי יחזיר
If the debtor disputes
the document's validity,
he should not return it even
if it does not have a lien,
because he might wrongly
collect בני חרי?

אי חייב מודה
כי יש בהן
אחריות נכסים
אמאי לא יחזיר
If the debtor admits
that the document is valid,
it should be returned
even if it has a lien,
because it will be
rightfully collected.

3 The Gemara cites three approaches:

1.

יחזיר רבי יוחנן

מחלוקת

כשהייב מודה

The Mishnah is discussing a case where the debtor admits to the loan. Nevertheless, רבי מאיר says

יש בהן אחריות נכסים

לא יחזיר

Because, רב אסי explains,

כל שטר לא ריעני

Ordinarily, documents are not subject to suspicion; but,

הני ריעני

This document arouses suspicion, as Rashi explains,

because

הואיל ונפל יש לומר

אם היה כשר היה נזהר בו

If it were valid, he would have guarded it more carefully.

Therefore, we suspect

חיישינן שמא כתב ללות בניסן

ולא לזה עד תשרי

ואתני למטרף לקוחות שלא כדין

Perhaps he wrote the document some time before the loan actually took place; and if he returns the document to the creditor, he might wrongly collect property that the debtor

sold after the date written in the document but before the date of the actual loan, even though the lien was not

actually in effect at the time.

Although, generally, we do not suspect that a document predates the loan, because

אין כותבין שטר ללוה

כשאין מלוה עמו

For this very reason, one may not write a document for the debtor without the creditor being present, unless

בשטר הקנאה

דהא שעביד נפשיה

If the document stipulates for the lien to take effective immediately, regardless of whether the loan actually happens.

Therefore, we should not suspect that this document predates the loan?

Nevertheless,

כיון דנפל אתרע ליה

וחיישינן דלמא אקרי וכתוב

A lost document arouses suspicion, and we are concerned that perhaps it WAS written earlier.

However, the חכמים say

בין כך ובין כך לא יחזיר

Because the חכמים maintain

אחריות טעות סופר

The establishment of a lien is always assumed, even if not explicitly mentioned in the שטר. Therefore, there is a concern that any document might be used to wrongly collect property, and so they are not returned.

3

1

רבי יוחנן

מחלוקת כשהייב מודה

The Mishnah is discussing a case where the debtor admits to the loan.

Nevertheless, רבי מאיר says

יש בהן אחריות נכסים – לא יחזיר

Because, רב אסי explains,

כל שטר לא ריעני

Ordinarily, documents are not subject to suspicion; but,

הני ריעני

This document arouses suspicion

As Rashi explains

הואיל ונפל יז לומר

אם היה כשר היה נזהר בו

If it were valid, he would have guarded it more carefully.

Therefore

חיישינן שמא כתב ללות בניסן

ולא לזה עד תשרי

ואתני למטרף לקוחות

שלא כדין

Although, generally, we do not suspect that a document predates the loan

Here we do...

כיון דנפל אתרע ליה

וחיישינן דלמא אקרי וכתוב

A lost document arouses suspicion, and we are concerned that perhaps it was written earlier.

However, the חכמים say

בין כך ובין כך לא יחזיר

Because the חכמים maintain

אחריות טעות סופר

The establishment of a lien is always assumed, even if not explicitly mentioned in the שטר.

Therefore,

there is a concern that any document might be used to wrongly collect property.

4

2.

אביי also agrees

מחלוקת

כשחייב מודה

The Mishnah is discussing a case where the debtor admits to the loan. However, he maintains

ליכא למיחש דאקרי וכתוב

We would not suspect that a document was written incorrectly. Rather,

עדין בחתומיו זכין לו

ואפילו שטרי דלאו הקנאה

All documents MAY be written without the creditor being present, because the signatories create an immediate lien, IF

דקא מטו לידיה

The document is eventually handed over, and the loan was finalized; however,

היכא דלא מטו לידיה לא אמרינן

If he never received the document, the lien does not take effect,

As a ברייתא says

מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים

דייתיקי מתנה ושוברים

הרי זה לא יחזיר

One does not return lost documents of any sort,

שמא כתובים היו

ונמלך עליהם שלא ליתנם

Because they may have written the document and then reconsidered, and the recorded transaction never occurred;

4

2

אביי

מחלוקת כשחייב מודה

The Mishnah is discussing a case where the debtor admits to the loan.

However, he maintains

ליכא למיחש דאקרי וכתוב

We would not suspect that a document was written incorrectly. Rather,

עדין בחתומיו זכין לו

ואפילו שטרי דלאו הקנאה

Documents may be written without the creditor present, because the signatories create an immediate lien, if

דקא מטו לידיה

The document is eventually handed over, and the loan was finalized;

However,

היכא דלא מטו לידיה לא אמרינן

If he never received the document, the lien not in effect,

As a ברייתא says

מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים

דייתיקי מתנה ושוברים

הרי זה לא יחזיר

One does not return lost documents of any sort,

שמא כתובים היו

ונמלך עליהם שלא ליתנם

Because they may have written the document and then reconsidered, and the recorded transaction never occurred;

5 Nevertheless, רבי מאיר does not allow one to return a document with אחריות, because חייש לפרעון ולקנוניא
We suspect that the loan was actually paid, but the debtor admitted to the debt because he conspiring with the creditor to deceive the buyer and confiscate the property.

אביי, too, explains that the חכמים hold אחריות טעות סופר
The establishment of a lien is always assumed, even if not explicitly mentioned in the document. Therefore, there is a concern that any document would be used to wrongly collect property, and so they are not returned.

According to both of these approaches

כשאין חייב מודה
דברי הכל לא יחזיר
דחיישינן לפרעון

All agree that a document is not returned if the debtor denies its validity, because it might have been paid.

5 Nevertheless
רבי מאיר does not allow one to return a document with אחריות, because חייש לפרעון ולקנוניא
We suspect that the loan was actually paid, but the debtor admitted to the debt because he is conspiring with the creditor to deceive the buyer and confiscate the property.

אביי, too, explains that the חכמים hold

אחריות טעות סופר

The establishment of a lien is always assumed, even if not explicitly mentioned in the document.

Therefore, there is a concern that any document would be used to wrongly collect property, and so they are not returned.

According to both of these approaches

כשאין חייב מודה
דברי הכל לא יחזיר
דחיישינן לפרעון

All agree that a document is not returned if the debtor denies its validity, because it might have been paid.

6

3.
 explain שמואל and רבי אלעזר
 מחלקות
 בשאין חייב מודה
 The Mishnah is discussing a case where the debtor denies
 the debt. Nevertheless, רבי מאיר says
 כי אין בהם אחריות
 יחזיר
 Because
 אומר היה רבי מאיר
 שטר חוב שאין בו אחריות נכסים
 אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי
 holds that a document that does not mention a lien
 is not valid and cannot be used at all, and so it is returned.
 לצור על פי צלוחיתו של מלוה
 For the creditor to use to wrap his bottles;
 However, it's not returned to the לווה for this purpose,
 because
 לווה אמר לא היה דברים מעולם
 The debtor denied the document's validity, so he certainly
 has no claim to it.

However, the חכמים hold

מבני חרי
 מגבא גבי

Although there is no lien, he CAN collect from the
 debtor's unencumbered properties, and so if the creditor
 denies the loan, the document may not be returned.

According to this interpretation,

כשחייב מודה
 דברי הכל יחזיר

All agree that the document IS returned if the debtor
 admits to the claim,

ולא חיישינן לפרעון ולקנוניא

We do not suspect a conspiracy, because

מיום פריעתו הוא קורעו

A debtor usually destroys promissory notes immediately
 upon receiving them back, and so the document obviously
 represents an outstanding debt.

6

3

רבי אלעזר - שמואל

מחלקות

בשאין חייב מודה

The Mishnah is discussing a case where
 the debtor denies the debt.

Nevertheless, רבי מאיר says

כי אין בהם אחריות

יחזיר

Because

אומר היה רבי מאיר

שטר חוב שאין בו אחריות נכסים
 אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי

holds that a document
 that does not mention a lien is not valid
 and cannot be used at all, and so it is returned.

לצור על פי צלוחיתו של מלוה

For the creditor to use it to wrap his bottles;
 However, it's not returned to the לווה for this purpose,
 because

ללוה אמר לא היה דברים מעולם

The debtor denied the document's validity,
 so he certainly has no claim to it.

However, the חכמים hold

מבני חרי מגבא גבי

Although there is no lien,
 he can collect from the debtor's unencumbered properties,
 and so if the creditor denies the loan,
 the document may not be returned.

According to this interpretation,

כשחייב מודה

דברי הכל יחזיר

All agree that the document is returned if the debtor
 admits to the claim,

ולא חיישינן לפרעון ולקנוניא

We do not suspect a conspiracy, because

מיום פריעתו הוא קורעו

A debtor usually destroys promissory notes
 immediately upon receiving them back,
 and so the document obviously represents
 an outstanding debt.

7 The Gemara cites a ברייתא that quotes רבי מאיר as saying
 יש בהם אחריות נכסים
 אף על פי ששניהם מודים
 לא יחזיר לא לזה ולא לזה
 A document that establishes a lien is never returned.

Clearly,
 תניא כוותיה דרבי יוחנן
 ותיתבא דרבי אלעזר ושמואל
 The ברייתא supports רבי יוחנן's approach that
 מחלוקת
 כשחייב מודה
 And refutes the explanation of רבי אלעזר and שמואל that
 כשחייב מודה
 דברי הכל יחזיר

7
 ברייתא
 רבי מאיר
**יש בהם אחריות נכסים
 אף על פי ששניהם מודים
 לא יחזיר לא לזה ולא לזה**
A document that establishes a lien is never returned.

 ותיתבא
 דרבי אלעזר
 ושמואל
 כשחייב מודה
 דברי הכל יחזיר

 תניא כוותיה
 דרבי יוחנן
 מחלוקת
 כשחייב מודה

8 This שמואל also refutes another statement of ברייתא:
 מצא שטר הקנאה בשוק
 יחזיר לבעלים
 ולא חיישינן לפרעון
 If one finds a document that establishes a lien regardless
 of whether the loan takes place, he may return it even if
 the debtor claims that the loan was repaid, because we
 assume he would have destroyed the document.

However, the ברייתא says
 אף על פי ששניהם מודים
 לא יחזיר לא לזה ולא לזה
 Because
 חיישינן לפרעון
 We suspect that the loan was paid and they are conspiring
 to confiscate the indebted property, even though the
 debtor admits to the debt;
 וכ"ש הכא
 דלא מודה לזה
 Therefore, we certainly suspect it was paid if the debtor
 does NOT admit to the debt, and claims it was repaid.

8
This שמואל also refutes another statement of ברייתא:

**מצא שטר הקנאה בשוק
 יחזיר לבעלים
 ולא חיישינן לפרעון**
*If one finds a document that establishes a lien
 regardless of whether the loan takes place,
 he may return it
 even if the debtor claims that the loan was repaid,
 because we assume he would have
 destroyed the document.*

However, the ברייתא says
**אף על פי ששניהם מודים
 לא יחזיר לא לזה ולא לזה**
 Because
 חיישינן לפרעון
*We suspect that the loan was paid
 and they are conspiring to confiscate indebted property,
 even though the debtor admits to the debt;*
וכ"ש הכא דלא מודה לזה
*Therefore, we certainly suspect it was paid
 if the debtor does not admit to the debt,
 and claims it was repaid.*